

2023-10-18 Nr. NV-2533

ĮSTATYMŲ PROJEKTAI Nr.: TAP-23-1296(2) TAIS: (23-12674(3))		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 3, 8, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 63, 67 IR 68 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 20, 35, 67 IR 68 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-2006 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS ĮSTATYMO NR. XIII-2895 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Vidaus reikalų ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įsigaliojus naujos redakcijos Vietos savivaldos įstatymą bei praktikoje pradėjus taikyti naują vietos savivaldos modelį, išaiškėjo teisinio reglamentavimo trūkumai. Teikiamų teisės aktų projektų tikslas - spręsti praktikoje paaikšėjusias naujo vietos savivaldos modelio problemas: aiškiau atskirti savivaldybių institucijų kompetencijas, aiškiau reglamentuoti savivaldybės komitetų ir komisijų darbą, įtraukti į Etikos ir Antikorupcijos komisijas visuomenės atstovus, spręsti su mero pavadavimu, vicemerų paskyrimu susijusias problemas, sudaryti prielaidas didesniai savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų nepriklausomumui.

Savivaldybės infrastruktūros plėtros įstatymu siekiama pavesti savivaldybių kontrolės ir audito tarnyboms atlikti infrastruktūros plėtros organizatoriaus parengtos savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos ir jos administravimo lėšų panaudojimo ataskaitos patikrinimą ir parengti išvadą.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 8, 12, 15, 17, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 63, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – VSĮ projektas) **siūloma nustatyti, kad:**

- meras prisiekia gerbti ir vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją.
- išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra sprendimų dėl mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių nustatymo priėmimas mero teikimu.
- išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijų įgyvendinimas įstatymų nustatyta tvarka.
- sprendimas dėl savivaldybės tarybos nario komandiruotės priimamas savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

- savivaldybės tarybos išimtinė kompetencija yra sprendimų dėl savivaldybės kontrolieriaus priėmimo į pareigas, skatinimo ir apdovanojimo, priemonių, tarnybinių nuobaudų skyrimo, nušalinimo ir atleidimo iš jų pareigų priėmimas.
- savivaldybės tarybos komitetų ir komisijų sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių komiteto ar komisijų narių balsų dauguma, o jeigu balsai pasiskirsto po lygiai (laikoma, kad balsai pasiskirstė po lygiai tada, kai balsų „už“ gauta tiek pat, kiek „prieš“ ir susilaikiusių kartu sudėjus), balsuojama dar kartą reglamento nustatyta tvarka.
- savivaldybės tarybos nario atlyginimas nemažinamas kai savivaldybės tarybos, komitetų, nuolatinės komisijų ir savivaldybės kolegijos posėdžius savivaldybės tarybos narys praleidžia dėl jo vykimo į komandiruotę vykdant savivaldybės tarybos nario pareigas.
- Etikos komisijoje ir Antikorupcijos komisijoje seniūnaičiai arba seniūnaičiai ir visuomenės atstovai turi sudaryti ne mažiau kaip 1/3 komisijos narių.
- savivaldybės tarybos sudaromos komisijos pirmininku tarybos sprendimu skiriamas tik nepriekaištingos reputacijos, kaip ji yra apibrėžta šio įstatymo 11 straipsnyje, tarybos narys.
- meras organizuoja savivaldybės biudžeto sudarymą
- savivaldybės tarybos posėdžiams pirmininkauja meras, o kai jis negali eiti pareigų, arba jo nėra arba dėl kitų įstatymų jam pavestų funkcijų vykdymo merui negalint pirmininkauti savivaldybės tarybos posėdžiui, – reglamento nustatyta tvarka laikinai savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys.
- jeigu savivaldybės tarybos posėdžiui pirmininkavo tiek meras, tiek šio straipsnio 9 dalyje nustatytu atveju savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys, posėdžio protokolą pasirašo meras ir posėdžiui pirmininkavęs savivaldybės tarybos paskirtas tarybos narys.
- laikoma, kad balsai pasiskirstė po lygiai tada, kai balsų „už“ gauta tiek pat, kiek „prieš“, taip pat kai balsų „už“ gauta tiek pat, kiek „prieš“ ir susilaikiusių kartu sudėjus.
- jeigu savivaldybės tarybos komiteto narių balsai pasiskirsto po lygiai (laikoma, kad balsai pasiskirstė po lygiai tada, kai balsų „už“ gauta tiek pat, kiek „prieš“, taip pat kai balsų „už“ gauta tiek pat kiek „prieš“ ir susilaikiusių kartu sudėjus ir susilaikiusių kartu sudėjus), balsuojama dar kartą, o jeigu balsavus dar kartą balsai pasiskirsto po lygiai, balsavimas tęsiamas reglamento nustatyta tvarka.
- savivaldybės tarybos komisijų posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja daugiau kaip pusė visų komisijos narių. Savivaldybės tarybos komisijų sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių komisijos narių balsų dauguma, jeigu balsai pasiskirsto po lygiai (laikoma, kad balsai pasiskirstė po lygiai tada, kai balsų „už“ gauta tiek pat, kiek „prieš“, taip pat kai balsų „už“ gauta tiek pat kiek „prieš“ ir susilaikiusių kartu sudėjus), balsuojama dar kartą, o jeigu balsavus dar kartą balsai pasiskirsto po lygiai, balsavimas tęsiamas komisijos nuostatų nustatyta tvarka.
- nuolatinės bei laikinosios komisijos, išskyrus Etikos komisiją ir Antikorupcijos komisiją, gali būti sudaromos savivaldybės tarybos iniciatyva ir jos sprendimu arba pagal pateiktą mero siūlymą savivaldybės tarybos sprendimu.
- meras suteikia atostogas ir siunčia į komandiruotes ir kitus mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus.
- administracijos direktorius atlieka ir kitas šiame ir kituose įstatymuose nustatytas funkcijas (funkcijų sąrašas nėra baigtinis).
- meras įgaliojimų vykdymui gali pasitelkti savivaldybės administraciją, o savivaldybės administracija padeda merui vykdyti jam pavestus įgaliojimus.
- savivaldybės administracija padeda savivaldybės tarybos posėdžių sekretoriui (-iams) įgyvendinti jam (jiems) pavestas funkcijas.
- meras turėtų pats spręsti dėl atostogų jam suteikimo; meras priima potvarkius dėl vykimo į komandiruotes, apie mero atostogas ir komandiruotes informuojama savivaldybės taryba.
- merą pavaduojantis vicemeras vykdo visus VSI ir kituose įstatymuose nustatytus mero

įgaliojimus. jeigu vicemeras nėra paskirtas arba vicemeras dėl pateisinamų priežasčių laikinai negali pavaduoti mero, merą šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais pavaduoja savivaldybės administracijos direktorius, t. y. kitas mero skiriamas politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas.

- meras savivaldybės tarybai teikia kandidatūrą į vicemero pareigas, o jeigu savivaldybės taryba du kartus iš eilės nepitaria teikiamai kandidatūrai į vicemero pareigas arba šio klausimo nesvarsto, meras turi teisę savo sprendimu savivaldybės tarybai teiktą kandidatą paskirti vicemeru. Jeigu meras savivaldybės tarybai teikė skirtingų asmenų kandidatūras į vicemero pareigas, meras turi teisę savo sprendimu vicemeru paskirti pasirinktinai vieną iš savivaldybės tarybai teiktų kandidatų į vicemero pareigas.
- savivaldybės tarybos posėdžių sekretorius (-iai) rengia savivaldybės tarybos sprendimų projektus ir vertina savivaldybės tarybos sprendimų projektų atitiktį VSĮ ir savivaldybės tarybos reglamente nustatytiems reikalavimams. Savivaldybės administracija padeda savivaldybės tarybos posėdžių sekretoriui (-iams) įgyvendinti jam (jiems) pavestas funkcijas.

VSĮ projektu taip pat atlikti kiti redakcinio pobūdžio VSĮ pakeitimai.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 20, 35, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2006 3 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – **VSĮ pakeitimo įstatymo projektas**) projektu, siekiant užtikrinti tiek savivaldybės kontrolieriaus, tiek savivaldybės kontrolės ir audito tarnybų nepriklausomumą, siūloma nustatyti, kad:

- kontrolės komitetas siūlo savivaldybės tarybai Valstybės tarnybos įstatyme nustatyta tvarka skelbti konkursą į savivaldybės kontrolieriaus pareigas ar skirti savivaldybės kontrolierių antrai kadencijai be konkurso, skatinti ir apdovanoti, skirti priemoką, skirti tarybinę nuobaudą, nušalinti nuo pareigų arba atleisti savivaldybės kontrolierių, kai yra įstatymuose nurodyti atleidimo iš valstybės tarnybos pagrindai.
- vienu iš pretendentų į savivaldybės kontrolieriaus pareigas konkurso komisijos narių skiriamas savivaldybių kontrolierius vienijančios asociacijos atstovas, o **VSĮ projektu** atsisakyti nuostatos, kad Kontrolės komitetas vertina atrinktus kandidatus į savivaldybės kontrolieriaus pareigas ir savivaldybės tarybai teikia savivaldybės kontrolieriaus kandidatūrą.

VSĮ projektu siūloma nustatyti, kad

- veiklos plano projektą savivaldybės kontrolierius pateikia Kontrolės komitetui.
- savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos atlieka ir vertinimus, apimančius specialių tikslinių kontrolės užduočių vykdymą, pavyzdžiui, savivaldybės finansinės būklės ir galimybių skolintis ar teikti garantijas išvadų teikimas, arba konkrečios užduoties vykdymą.
- numatyti išimtį, kad meras teikia savivaldybės tarybai tvirtinti savivaldybės biudžetinių įstaigų, išskyrus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybų, nuostatus ir darbo užmokesčio fondą.

Siūloma atsisakyti pareigos vidaus auditoriams atlikto audito ataskaitas pateikti savivaldybės tarybai.

Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 12 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – **SIPI projektas**) projektu siūloma nustatyti, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos ir jos administravimo lėšų panaudojimo ataskaitą tikrina ir išvadą dėl jos pateikia savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

VSĮ projektu siūloma savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai pavesti atlikti naują funkciją – rengti ir savivaldybės tarybai teikti išvadą dėl savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos ir jos administravimo lėšų panaudojimo ataskaitos.

--

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS
Siūloma numatyti, kad VSI nuostatos įsigaliotų 2024 m. sausio 1 d., SIPĮ ir VSI pakeitimo įstatymo nuostatos įsigaliotų 2024 m. sausio 1 d. Įstatymams įgyvendinti savivaldybių tarybos turės keisti reglamentus. Dėl lėšų įgyvendinimui: aiškinamajame rašte nurodyta, kad įstatymų projektams įgyvendinti valstybės ar savivaldybių biudžetų ar kitų valstybės fondų lėšų nereikės.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS
Įstatymų projektai patikslinti atsižvelgiant į 2023-10-09 vykusio pasitarimo su VRM, VMS ir LRVK atstovais išsakytas pastabas ir pasiūlymus. Patikslinti projektai svarstyti 2023-10-17 tarpinstituciniame pasitarime, pastabų ir pasiūlymų patikslintiems projektams negauta. Teisės grupė pastabų ir pasiūlymų neturi (išvada Nr. NV-2527).

KITI SVARBŪS ASPEKTAI
Teisės aktų informacinėje sistemoje registruotas ir Lietuvos Respublikos Seime svarstomas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo 15, 18, 21, 27, 33, 34, 55, 60, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2839, kuriuo siūloma atsisakyti savivaldybės tarybos funkcijos tvirtinti savivaldybės biudžetinių įstaigų struktūrą ir nustatyti joms didžiausią leistiną valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičių, o nuo 2024 m. sausio 1 d. ir darbo užmokesčio fondą. Atitinkamai atsisakoma mero funkcijos teikti savivaldybės tarybai tvirtinti savivaldybės biudžetinių įstaigų didžiausią leistiną valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičių, o nuo 2024 m. sausio 1 d. ir darbo užmokesčio fondą. VSI projektas įtrauktas į Seimo sesijos rudens darbų programą (spalis).

PAŽYMĄ PARENGĖ	
-----------------------	--